

1. ΠΟΙΑ ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Μέσο: ΤΑ ΝΕΑ

Ημ. Έκδοσης: . . . 18/07/2022 Ημ. Αποδελτίωσης: . . . 18/07/2022

Σελίδα: 10

Ποια εξωτερική πολιτική;

Πολύς λόγος γίνεται τελευταία για την ανάγκη εθνικού δόγματος ή εθνικής εξωτερικής πολιτικής. Αλλά στις ανεπτυγμένες δημοκρατίες, πολύ περισσότερο στις ώριμες χώρες-μέλη της ΕΕ, ούτε

**News
analysis**

ΤΟΥ Π.Κ. ΙΩΑΚΕΙΜΙΔΗ

«εθνική» εξωτερική πολιτική ούτε εθνικά δόγματα υπάρχουν ούτε Συμβούλια Πολιτικών Αρχηγών για να τα διαμορφώνουν. Εξαίρεση αποτελεί η Κύπρος με το Εθνικό της Συμβούλιο – «δεν υπάρχει πιο αναχρονιστικός θεσμός απ' αυτό το Σώμα. Πρόκειται για ένα πολιτικό καφενείο όπου ο καθένας λέει τα δικά του, οι τοποθετήσεις των μελών του είναι τελείως προβλέψι-

μες και αναλώνεται σε ανακύκλωση των τετριμμένων χωρίς φρέσκες ιδέες» γράφει ο Μ. Δρουσιώτης. Ενώ τα ελληνικά Συμβούλια Πολιτικών Αρχηγών, όταν φτάσουν σε κάποια απόφαση, αυτή οδηγεί συνήθως σε ακαμψία που δυσκολεύει την ευέλικτη προώθηση στόχων (παράδειγμα οι αποφάσεις του Συμβουλίου του Απριλίου 1992 για το Μακεδονικό). Στα δημοκρατικά συστήματα η κυβέρνηση έχει την εξωτερική πολιτική της και η αντιπολίτευση τη δική της, αμφότερες στοχεύοντας στην προστασία της εθνικής κυριαρχίας όπως την κατανοούν (την προστασία – και υπάρχουν πολλοί τρόποι). Τα άλλα περί... εθνικής εξωτερικής πολιτικής κ.λπ. είναι κατά κανόνα προϊόντα αυταρχικών καθεστώτων και ηγετών. Ο πρόεδρος Τζο Μπάιντεν λέει ότι «η εξωτερική πολιτική του είναι για τη μεσαία τάξη. Και η εξωτερική πολιτική των Δημοκρατικών ελάχιστη σχέση έχει με αυτή των Ρεπουμπλικανών.

Το ίδιο περίπου συμβαίνει και στην Ευρώπη. Σκεφτείτε λ.χ. τη Μ. Λεπέν και τον Ζ.-Λ. Μελανσόν στη Γαλλία να ζητούσαν από τον πρόεδρο Εμ. Μακρόν να συνδιαμορφώσουν... εθνική γαλλική εξωτερική πολιτική! Βέβαια εμείς εδώ έχουμε φτάσει στο σημείο να έχουμε βαφτίσει – με ξεχωριστό τονισμό – «εθνικά θέματα» τα μεγάλα θέματα εξωτερικής πολιτικής, λες και όλα τα άλλα (π.χ. παιδεία)

1. ΠΟΙΑ ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Μέσο: ΤΑ ΝΕΑ

Ημ. Έκδοσης: . . . 18/07/2022 Ημ. Αποδελτίωσης: . . . 18/07/2022

Σελίδα: 11

δεν είναι εθνικά. Βάζουμε όμως αυτόν τον προσδιορισμό δυσχεραίνοντας την έκφραση εναλλακτικής άποψης (η οποία τείνει να θεωρείται ως περίπου... αντεθνική). Φυσικά η Ελλάδα αντιμετωπίζει πολύ πιο έντονα την απειλή στην εθνική της κυριαρχία, αλλά δεν υπάρχει και κάποια πολιτική δύναμη που να μην προσυπογράφει τον στόχο της προστασίας της κυριαρχίας και γύρω απ' αυτόν τον στόχο να υπάρχει το αυτόνοπτο εθνικό consensus. Αλλά μέχρι εκεί. Κατά τα άλλα η εξωτερική πολιτική ορίζεται στο πλαίσιο της ΕΕ-ΚΕΠΠΑ.

Παρά ταύτα, οι ουσιαστικές θέσεις όλων των πολιτικών δυνάμεων (όχι οι διαχειριστικές) τουλάχιστον σε ό,τι αφορά τα ελληνοτουρκικά είναι σχεδόν ταυτόσημες με υψηλό περιεχόμενο νομικιστικού πνεύματος / λεγκαλισμού. Δεν ακούγεται σχεδόν καμιά εναλλακτική ουσιαστική πολιτική πρόταση. Ούτε καμιά πολιτική δύναμη στοχάζεται ιδιαίτερα για το πώς μας βλέπει η Τουρκία - οι προσλήψεις της, οι αντιλήψεις της, οι παρανοήσεις της, οι μύθοι της, οι στρεβλώσεις της (βλέπε το ερευνητικό άρθρο της Zuhel Mert Uzuner «Προβλέψεις και σενάρια για τα ελληνοτουρκικά», «ΤΑ ΝΕΑ», 16-17/7). Όλοι το ίδιο mantra.

Η Ελλάδα έχει ιδιαίτερα ενεργό εξωτερική πολιτική

που πρέπει όμως πολλαπλώς να εμπλουτιστεί. Στη λογική αυτή είναι πολύ θετικό π.χ. που το ΥΠΕΞ απέκτησε επιτέλους «Στρατηγικό Σχεδιασμό 2022-2025». Ήταν επιβεβλημένος. Επιβεβλημένος όμως είναι και ένας πιο δημιουργικός δημόσιος πολιτικός διάλογος για την εξωτερική πολιτική και κυρίως τα ελληνοτουρκικά. Οι τελευταίες φαιδρότητες Γκρίζων Λύκων/Μπαχσελί με τους χάρτες πιστοποιούν ξεκάθαρα, μεταξύ άλλων, το πώς με το πέρασμα του χρόνου η Τουρκία για διάφορους λόγους (επικείμενες εκλογές κ.λπ.) γίνεται ολοένα και πιο προκλητική προσθέτοντας εξωφρενικά θέματα στην ατζέντα. Η παράμετρος «χρόνος» (και το κόστος των χαμένων ευκαιριών) δεν φαίνεται όμως να προβληματίζει ιδιαίτερα το πολιτικό προσωπικό στη δημόσια συζήτηση για να βγάλει τα αναγκαία συμπεράσματα.

Εθνικό στις δημοκρατίες είναι το αληθινό και μόνο. Και είναι αυτό, ο ελεύθερος ανταγωνισμός ιδεών, που διασφαλίζει ελευθερία, δικαιοσύνη, ανεξαρτησία, ανάπτυξη...

Ο καθηγητής **Π.Κ. Ιωακείμους** είναι πρώην ηρεσβευτής - σύμβουλος του ΥΠΕΞ και μέλος της συμβουλευτικής επιτροπής του **ΕΝΙΑΜΕΠ**. Τελευταίο του βιβλίο: *Επιτεύγματα και Στρατηγικά Λάθη της Εξωτερικής Πολιτικής της Μεταπολίτευσης* (Θεμέλιο)